

Woningnood

Voormalig dakloze Richard krijgt bezoek van Marlies Filbri van belangenorganisatie Straat Consulaat.

Foto Daniel Rosenthal / de Volkskrant

Anneke Stoffelen
Den Haag

REPORTAGE DAKLOZEN BUITEN DE RANDSTAD

Als je maar een huis hebt, het maakt niet uit waar het staat

Brabantse wethouders willen dat de stad Den Haag ophoudt zijn dakloze inwoners naar andere gemeenten te sturen. Maar voor Haagse daklozen is een woning buiten de Randstad soms hun enige redding.

Tot hij er een huis vond, was Richard (57) nog nooit in Enschede geweest. Hij kende er welgeteld niemand. Toch was hij in zijn nopjes toen hij, als dakloze man uit Den Haag, in het voorjaar van 2020 een woning kreeg toegewezen in de Twentse stad.

'Als je niet weet waar je 's avonds slaapt, is je enige zorg: een huis', vertelt Richard. 'Het maakt dan niet zoveel uit waar dat huis staat. Ik heb lang in Zwitserland gewoond en een tijdje in China. Als ik me daar red, dan zal het in het oosten van Nederland ook wel lukken, was mijn redenering.'

Richard wil zijn verhaal graag vertellen, maar niet met zijn echte naam erbij. 'Ik ben op zoek naar een andere baan, en helaas rust er op dakloosheid nog steeds een stigma.'

Dat blijkt opnieuw, nu er tussen gemeenten discussie is losgebarsten over een project van de gemeente Den Haag, waarbij Haagse daklozen worden geholpen om zich als woningzoekende in te schrijven in krimp gemeenten en steden waar sociale huurwoningen worden verloot.

Wethouders van Den Bosch en Oss stuurden vorige week samen met Brabantse woningbouwcorporaties een brief op poten naar staatssecretaris Maarten van Ooijen (VWS) waarin ze hem oproepen 'deze onverantwoorde praktijk een halt toe te roepen'.

Niet enthousiast

In Den Haag melden zich jaarlijks zo'n vierduizend mensen bij het daklozenloket voor hulp, terwijl de wachtlijst voor een sociale huurwoning er oploopt tot tien jaar. Daarom werd in 2019 de zogenoemde Verhuisbox bedacht, waarbij dakloze Hagenaren hulp krijgen om zich in te schrijven

voor een woning in een andere regio. Op die manier zijn volgens de gemeente vorig jaar 157 dakloze alleenstaanden en gezinnen aan een huis geholpen elders.

Dat mag klinken als een succes, maar in Den Bosch zijn ze niet enthousiast. 'Wij hebben zelf ook 350 mensen die gebruikmaken van de maatschappelijke opvang', zegt wethouder Pieter Paul Slikker (PvdA). 'Als alle gemeenten hun daklozen aanmoedigen om zich strategisch in te schrijven op plekken met een lotingsysteem, is de beer los.' Volgens Slikker creëert Den Haag op deze manier een ongewenste competitie tussen gemeenten.

Hagenaren die een band voelen met Den Bosch, zijn volgens Slikker van harte welkom. 'Maar op dit moment staan er bij ons veertig woningzoekenden ingeschreven met als postadres de Haagse daklozenopvang. Het lijkt mij sterk

dat die allemaal specifiek iets met Den Bosch hebben.' Hij sprak onlangs een woonconsulent in het nabijgelegen Uden die een dakloze Hagenaar had uitgenodigd voor een bezichtiging. 'Die wist niet eens waar Uden lag.'

Daarbij stuit het Slikker tegen de borst dat Den Haag nooit heeft overlegd. 'Dan kun je als ontvangende gemeente de juiste hulp organiseren.' Omgekeerd stelt Den Haag dat vooraf inlichten helemaal niet nodig is, omdat deze aanpak alleen wordt aangeboden aan zelfredzame mensen. 'Het idee dat dak- en thuisloze mensen per definitie een probleem zijn, werpen wij verre van ons', zei wethouder Mariëtte Vavier (GroenLinks) daarover onlangs in de Haagse gemeenteraad.

We moeten af van het clichébeeld van de verslaafde dakloze zwerver op een bankje, zegt directeur Marlies Filbri van Straat Consulaat, een belangen-

organisatie voor dakloze Hagenaren. 'We zitten midden in een wooncrisis. Wij zien bijvoorbeeld veel mensen die na een scheiding hun huis moeten verkopen, en vervolgens geen andere woning kunnen vinden. Of mensen die een goede baan verliezen, hun hypotheek niet meer kunnen betalen en zo op straat belanden.'

Dakloze mensen, kortom, die zichzelf prima redden zodra ze een huis hebben. Zoals Richard, een vijftiger in een keurig overhemd onder een grijze bodywarmer. Hij woonde met zijn echtgenote tien jaar in Zwitserland. Toen hij zijn baan als marktonderzoeker kwijtraakte, wilde zijn vrouw scheiden. 'Echte liefde', zegt Richard spottend. Het huis dat ze samen nog hadden in Den Haag, werd zonder winst verkocht.

Daar stond hij dan: geen vrouw, geen baan, geen huis. Zonder werk kon hij

niet op de particuliere huizenmarkt terecht, maar zonder adres was het onmogelijk werk te vinden, ontdekte Richard. 'Nog los van dat je je even moet kunnen douchen en scheren om een beetje netjes te solliciteren.'

Hij sliep een tijdje op de bank bij vrienden. Het Haagse daklozenloket noemde hem daarom 'te zelfredzaam' voor hulp. 'Maar je wilt je vrienden ook niet wekenlang tot last zijn.' Het werd een moeilijke periode, waarin hij overdag buiten op straat rondhing en 's nachts soms een bed had in de nacht-opvang. Een 'nachtmerrie' waar hij liever niet aan wordt herinnerd.

Drie huizen tegelijk

Toen Straat Consulaat hem tippte om buiten de Randstad woningen te zoeken, schreef hij zich 'overall' in. 'Tyt-sjerksteradiel of Dokkum, het maakte mij niet uit.' Het werd Enschede. Midden in de eerste lockdown van april 2020 kon hij er een woning betrekken. 'Iedereen was angstig voor contacten, dus makkelijk was het niet. Maar je hebt weer een eigen plek, dat is het allerbelangrijkste.'

Via uitzendbureaus ging hij eerst aan het werk als orderpicker, daarna volgden banen in een callcenter en op ggd-locaties. Inmiddels heeft hij zich laten omscholen tot 'privacy officer' en adviseert hij bedrijven over de AVG-wet.

En nadat hij de Haagse leeftijdsgrens voor een seniorenwoning (55) was gepasseerd, kreeg hij vorig jaar ineens drie huizen tegelijk aangeboden in zijn geliefde stad. Met hond Krak ('die naam las ik ooit in *Ana Karenina*') is hij nu ingetrokken in een bescheiden appartement aan de rand van de Schilderswijk. Hij is blij dat hij in Enschede terecht kon, maar nog blijer om na twee jaar terug te zijn. 'Mijn geschiedenis en al mijn vrienden heb ik hier.'